

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 5 maja 2011 r.

**Pani
Halina Wójcik
Dyrektor Domu Pomocy Społecznej
w Ślesinie**

LPO-4101-01-04/2011
P/10/086

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała w Domu Pomocy Społecznej w Ślesinie, zwanym dalej „Domem” zapewnienie dostępu pensjonariuszom Domu do świadczeń zdrowotnych w latach 2009 – 2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, zapewnienie dostępu pensjonariuszom Domu do świadczeń zdrowotnych.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają przedstawione niżej oceny i uwagi dotyczące poszczególnych, badanych zagadnień.

1. W kontrolowanym okresie, działając na podstawie zezwolenia wydanego na czas nieokreślony w dniu 9 stycznia 2009 r. przez Wojewodę Wielkopolskiego, Powiat Koniński prowadził Dom będący placówką całodobowej opieki, przeznaczoną dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w tym: 25 dzieci i młodzieży oraz 75 osób dorosłych. W kontrolowanym okresie w Domu przebywało 100 pensjonariuszy. Spośród nich, 63 mieszkańców było ubezwłasnowolnionych całkowicie. Posiadali oni wyznaczonych opiekunów prawnych - w większości w osobach pracowników Domu.

2. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie to, że zgodnie z wymogami zawartymi w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej w dalszej treści

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

„ustawą”², Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców, opisanych w ich Planach Opieki Indywidualnej.

Stosownie do postanowień § 6 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej³, zwanego w dalszej treści „rozporządzeniem”, Dom efektywnie realizuje usługi opiekuńcze i wspomagające, albowiem zatrudnia w pełnym wymiarze czasu dwóch pracowników socjalnych, zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem oraz zatrudnia odpowiednią liczbę pracowników zespołów terapeutyczno-opiekuńczych, zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Wsparciem w realizacji tych usług są bogato wyposażone pomieszczenia do terapii i rehabilitacji oraz gabinet medycznej pomocy doraźnej.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że kontakt mieszkańców z psychologiem w wymiarze 20 godzin tygodniowo Dom zapewnił, poprzez zawarcie umowy zlecenia z Gabinetem Psychologicznym, obciążając tym samym budżet Domu (w kontrolowanym okresie w łącznej wysokości 23.750,0 zł), podczas gdy kontakt ten, ze względu na objęcie pensjonariuszy ubezpieczeniem zdrowotnym, mógłby być zapewniony poprzez wizyty w gabinetach, posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia, nie obciążając tym samym środków posiadanych przez Dom.

3. Negatywnie Najwyższa Izba Kontroli ocenia fakt, że jedynie 26 spośród 54 członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego (czyli 48%) uczestniczyło, w kontrolowanym okresie, w szkoleniu na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami. Obowiązek uczestnictwa pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata w takim szkoleniu wynika z dyspozycji § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia umożliwienie pensjonariuszom korzystania ze świadczeń zdrowotnych. Wszyscy mieszkańcy Domu złożyli deklarację wyboru lekarza rodzinnego w NZOZ Przychodni Lekarskiej s. c. w Ślesinie. Bardziej sprawni pensjonariusze korzystali z pomocy lekarskiej w siedzibie Przychodni, natomiast pozostali mogli skorzystać z niej podczas dyżuru lekarza rodzinnego na terenie Domu, w czwartki od

² Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.

³ Dz. U. Nr 217, poz. 1837

godziny 10.00 – 12.00. Wizyty pensjonariuszy u lekarza specjalisty ustalała pielęgniarka koordynująca, zatrudniona przez Dom. W tych sytuacjach mieszkańcy byli dowożeni na umówione wizyty środkami transportu będącego własnością Domu, pod opieką personelu.

5. W styczniu i lutym 2009 r. Dom zatrudniał 13 pielęgniarek. Spośród nich, dziewięć utworzyło Grupową Praktykę Pielęgniarską „Zdrowie” s.c. z siedzibą w Ślesinie (dalej „GPP „Zdrowie” s.c.) i po zawarciu z WOW NFZ w Poznaniu umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w podstawowej opiece zdrowotnej pielęgniarki, od 1 marca 2009 r. do końca lutego 2010 r. objęły opieką wszystkich mieszkańców Domu w godzinach od 8.00 do 18.00 w dni powszednie, na zasadach i na warunkach określonych zarządzeniem nr 105/2008/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna. Po wypowiedzeniu powyższej umowy przez WOW NFZ w Poznaniu, GPP „Zdrowie” s.c. nie uzyskała nowego kontraktu na świadczenie opieki długoterminowej dla mieszkańców Domu. W wyniku rozstrzygniętego kolejnego konkursu ofert WOW NFZ w Poznaniu nie wskazał dla Domu podmiotu, który mógłby zapewnić mieszkańcom opiekę pielęgniarską. Na skutek powyższego, Pani Dyrektor podjęła decyzję o zawarciu z GPP „Zdrowie” s.c. umowy cywilnoprawnej na świadczenia pielęgnacyjne na rzecz mieszkańców Domu w okresie od 1 marca do 15 kwietnia 2010 r. na zasadach i w zakresie odpowiadającym świadczeniom udzielanym dotychczas przez wykonawcę w ramach kontraktu z NFZ, za łączną kwotę 21.600,0 zł.

Od dnia 16 kwietnia 2010 r., na skutek zmienionych przez NFZ warunków udzielania świadczeń, opieką zdrowotną w warunkach stacjonarnych lub domowych (świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach opieki długoterminowej) na zasadach określonych w zarządzeniu nr 84/2009/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 11 grudnia 2009 r., objętych zostało tylko 75 mieszkańców Domu, zakwalifikowanych do opieki na podstawie skali Barthel.

Niezależnie od świadczeń lekarskich udzielnych przez GPP „Zdrowie” s.c., w objętym kontrolą okresie, Dom zatrudniał od 4 do 5 pielęgniarek. Koordynowały one całość opieki pielęgniarskiej nad wszystkimi mieszkańcami Domu, w tym nad nieobjętymi opieką długoterminową zakontraktowaną z NFZ, pełniły dyżury w dni wolne od pracy, a także dyżury popołudniowe i nocne. W sytuacjach koniecznych decydowały o wezwaniu pogotowia ratunkowego w celu udzielenia pomocy medycznej pensjonariuszom. Do ich

obowiązków należało również podawanie leków doraźnych związanych z dolegliwościami bólowymi, podwyższoną temperaturą ciała itp., zwłaszcza poza godzinami pracy GPP „Zdrowie” s.c. Ograniczony zakres świadczenia usług pielęgniarских przez pielęgniarki zatrudnione przez DOM, wynikał także z tego, iż mimo że wszystkie posiadały prawo wykonywania zawodu, to tylko dwie z nich posiadały ukończone kursy kwalifikacyjne pielęgniarstwa opieki długoterminowej. Jedną z nich była starsza pielęgniarka, do której zadań należało głównie ustalanie terminów wizyt specjalistycznych oraz nadzór nad ich przebiegiem, objęcie opieką mieszkańców przebywających w lecznictwie zamkniętym, nadzór wykonywania zaleceń lekarskich, rozchód środków medycznych, prowadzenie rejestru przychodu i rozchodu lekarstw psychotropowych, innych lekarstw, przestrzeganie terminów i dopilnowywanie badań laboratoryjnych oraz innych badań specjalistycznych, zaopatrywanie mieszkańców w środki i materiały medyczne, a druga w całym kontrolowanym okresie przebywała na urlopie wychowawczym.

6. NIK pozytywnie ocenia sposób zapewnienia opieki pielęgniarской w Domu. Każdy mieszkaniec miał założoną Indywidualną Kartę Opieki Pielęgniarskiej zawierającą m.in.: dane o stanie zdrowia i funkcjonalności świadczeniobiorcy oraz Indywidualny Plan Opieki w pielęgniarской w opiece domowej zawierający m.in. zalecenia lekarskie, a także diagnozę pielęgniarскую z numerem wykonanego świadczenia. Pielęgniarki wypełniały Sprawozdania z realizacji tego Planu, a Pani Dyrektor, w imieniu mieszkańców, potwierdzała wykonanie zaplanowanych świadczeń. Dla pacjentów zakwalifikowanych do opieki długoterminowej prowadzono Karty czynności pielęgnacyjnych dla pielęgniarki opieki długoterminowej, zawierające m.in. nazwę świadczenia i kod procedury, datę wykonania i podpis opiekuna.

Wszystkie pielęgniarki zatrudnione w GPP „Zdrowie” s. c. posiadały prawo wykonywania zawodu oraz ukończone kursy kwalifikacyjne pielęgniarstwa opieki długoterminowej.

7. W roku 2009 wielkość wydatków w dziale 852 Opieka społeczna w rozdziale 85202 Domy pomocy społecznej w § 4280 zakup usług zdrowotnych wyniosła 10.170,50 zł, w tym 718,50 zł dotyczyło kosztów badań pracowniczych, a pozostała kwota w wys. 9.452,00 zł stanowiła wydatki na świadczenia zdrowotne dla mieszkańców Domu.

W roku 2010 wielkość wydatków w tym paragrafie wyniosła 27.896,50 zł, w tym 815,50 zł dotyczyło kosztów badań pracowniczych, a pozostała kwota w wys. 27.081,0 zł stanowiła wydatki na świadczenia zdrowotne dla mieszkańców Domu. Jak wynika ze sprawozdań z realizacji zadań Domu, wydatki w tym paragrafie dotyczyły specjalistycznych

świadczeń zdrowotnych do których szybki dostęp w ramach funkcjonującego systemu ubezpieczeń zdrowotnych był utrudniony. W roku 2010 w tym paragrafie zakwalifikowano także zakup usług pielęgniarских w Grupowej Praktyce Pielęgniarek „Zdrowie” s.c. za okres od 1 marca 2010 r. do 15 kwietnia 2010 r., w wysokości łącznej 21.600,00 zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, wnosi o przestrzeganie częstotliwości wymaganych szkoleń na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, działając na podstawie art. 62 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.